

Unda Oppaa Kahatta Ka A Oppaa Upnaa Kollatta Akollatampaya Nyuuqqawwa WAA KODAMAA 4–Kokkonnumta Shakka'

WAA KODAMAA 4 – inkuttana

OCTOBER 2022

MackenzieMatthews

Amala ishin kollata aaninan dahamo

Dehamapaaya, -Apitta pissa qara Aakna paxaa

KatieMaeve Murphy

Dehamapyta porra kuttan amala ishin kolat
aninnaan dehaammo ,etaa innuma'

A'xa'rmishe, Apitta pissa qara Aakna paxaa

WAAKODAMMA Moottadayyo

ETTA KODA	<i>In kuttanna</i>
WAMALLA KODAMITE	atta akkima moottuma kolluma qariqaarro akkissa'e
KISEETA	taqeeqa 10-15
PALDUMTA PARKA	haka hellaa 15ti
PORA	pora ahellaa kutiitta ka aqaa'ta a qorrimma kayya
HARMISATTA	hellaa aqopumma paldaatin kutiee'n
MEHADDA	kowasesta loqita, kawataa harka (otoon ekkitaye)
AKKISHA	Parpaacisninikito

MATTE OORISHA	<ul style="list-style-type: none"> • hellaa parkose oppa caa takkaye olli upnata ka ettana lelekayinta qapinata i'ettanshan. kodose akkama hellaa fayyaa oli upnadan ka akka oliqarqaaran kolladane qarqaarii! • awita pisa akka hellaa parkopa ca akka moottaada mina oli toyan kokonayshe. kodose akka hellaa parkopa caa akkama xawwaysadane' taakii akka hellaa demitoew moottumaysho upnayishanee' koda parpaacisninikito. • hellaa otoo waa fananne lelata henanneye akka nama ishoota qudela qaa'no co ishoota dakatta parpaccisni.
KOLLUMATA	<ul style="list-style-type: none"> • otoo hellaa parkoppa ca qoota motooreta oytappandesa xapta'e upnan qapiny, xelayishoppa anama reexaden ikka ishoota qarqaarro. • otooni ta'ima takki afayya afan sahanin parkopa kuttumtan caanneye, akka parka sekoonta 5-10" sateta dikada" akahayta kahatama inpayinnini turan. sede orri saateta aoppa dikadan ka kidane maana kiini otoo kowaseta kapoopa xapititoye

SAANTA

- Hellaa a ollipa ooraan loqqa olloppan qapadane kode. akka hellaa parkosse oppa caa kanttumayteta uumanne ishoota upnayshe.
- *ishoota kidee: qoota tolimaati desa inkolanne, parkumino tinaare toolumaa taka. sede "paleeta kolluma" kida ini'ettanina. paleetinno akolluma aoli jaalta ka aoliqarqaara ka a oliqara toyeta semmala sede nama pisa'e kolluma isho kutatta .*
- *Paleetinno akolluma akka pora xasa qapo koddito'e maana koda ino parpaacisin?*
- akka paleeta kolluma oliqudaa kakkayte hellaa olkara la'ayshe. kowaseta qaatisho.akkama oytappa payyane hellaa lele,kama'ew kowaseta hellaa turopa shuule. otoon kowasese qapaneeye, a maxxaysho halen(pahana'e "maxxiyyo Kusse . Anti okkootinno ollin anqalaa jaalanni"). Ta'imose oori a kowaseta qedo ka maxxaa taa'ma pilaa halo ka kowaseta inna kamacaati xapto. ta'ima xapteew a eyew oytappa porad qapadho.
- Haka hellaa pisa tawnane ka oya qapannaneti kammaw caado. Pirampiraadi a tika kalankalayta pahanado.
- Qoota paleeta kollumaati desa hellaa torre.
- Otoon saateta ishina kayteyye, kaawwata, kaawwata kida ka dawa kaawwata harkatin.

WAAKODAMA Qoyra Paleeta

ETTA KODA	Inkuttana
WAAMALLA KODAMTTE	parka upna a olijapeesa ka oliqarqaara uumma
KISEETA	Taqeeqaa 20-25
PALDUMTA PARKA	haka hellaa 20ti
PORA	pora paldumtan hellaa kutiitta isho qaa'tta qeenno
HARMISSATA	hellaa a pora qorrima paldan caaden
MEHADDA	pahana aqoyra hashallaan qapinin a warqata palda oppa puusame (taaki warqatadda olkamma jajaqqalsame) warqata qalimeewwa lekaya qaqqapa qoyyanpuussowwa, maqasewwaa matta hellaa mina'e
AKKISHA	Parpaccisninkitto

MATTE OORISHAA

- Otoon hellaa parkoseti kodoose oppaan kinnin, akkama kodaaysho a harka kamma dikikshan ka qoyra qudaa jaqqalshane ishoota kaassado

KOLLUMA

- Hellaa shashshakaka hellaa dipoota qapaa akka maxxaysho puusaanne'e qarqaraa l'ettanissa.
- Otoon hellaa kukutta hellaa shashshakka turan dikkisheneyye hellaa shashshakka akka xooreta kara muraane haka harka emmakotati'e (qupiyyaa karren murren), a hellaa kukutaa kassaden atta akka qupiyya kapan desa murammitto ikka ishootaa dikkishen. Sede nefoo akka hellaa shashshakka atta akka pora fayya oppa muraa koladan malla.

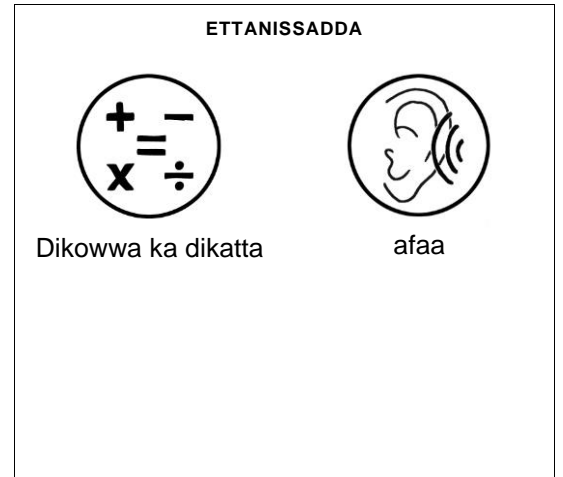

SAANTA

- Akodaan paynini turane sileeta aqoyra ahashalaan qapnini warqaata paldaa oppa xashe.
- Akkama nama parka upna kara co ollin kuttado ka olqara tooyo ishootaa torree.
- Atta akkan parkino akolluma a orra xasannoka toytamotti koda ittaninno kaassado?*
- Hellaa ika lekayittan konaaka orraa pila pila olli kalaa atta akka parkose akolluma xasanan ka toytinan upnadaa.
- Qoyra hellaa akkische. akkima qoyrosse hashadi isha paxaranayshene ishoota lele(harkasootin a warqataapa muumureen).
- Warqatta shakkayta isho qoyyanpuussota hellaa dashe. ka akka pahana harkayshotti oppa puusane ishona leli ka harkase warkatapa co karaye muree,ka maxxaysho oppa ishona puusse. Otoonii kiseeta qapanneye a harkaysho fayyaa sireen.
- Otoo saateta kaytoye harka ollopa oorisada ka akkima nama pisa parka upnatatin toytammo upnadaa.
- Kodaa apilaa opa anta turane harkaasinan qoyra qudaa qappadaka oyittaa kolluma oppa kahadaa.

WAAKODAMAA Dikowwayyo a paxaara

ETTA KODA	Inkuttana
WAAMALLA KODAMTTE	Dikota 1 -10
KISEETA	taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	haka hellaa 25ti
PORA	pora paldumitan hellaa kutiitta isho qaa'ta qeeno, pora paldumtan hellaa haka parka 2-3ti qeeno
OLKAMMA OORSHA	pora paldaatin aqorriman kuttien
MEHADDA	xarneta dikota ka warqata pappalda ka dikowwa 1-10ti qapa(warqata takka dikota takka mina'e) , waadikama 10.
AKKISHA	Parpaaccisininkitto

MATTE OORISHA	Hellaa parka takka kara ca dikowwa lellekayan olkamma qataa i'ettanshan. Ademtow dikowwaa 10 qaropadela caa nefo upnata kasu l'ettanshan demowi upna shakkaya nefon qapnadane koddita. semalla hellaa upnasottin qarqaare akka fuura ishona'en dakanini koda iweyyi. Otoon dikota oppa xarnetane ooriito,juuttotan parkada hellaa toye. hellaa axaamene akkama oppa rakkannan axaamenew akka fayya dikotta haka 1-10ti ittaninnan mattoppa qapado. Otoo hellaa akka dikowwasso aheenane ishoota rexinittoye waasene atturan ishoota qara toytee matte ooriso.
KOLLUMA	otoon parka nyuuqaawwa taaki hellaa fayya paatan upnanintiyi,akka dikota 1-5 dikane ishoota harmishe. otoo 1-5ti pataa diknaaneye xarneta lakki lakki parka parkan ishoota pisanta dashe. A upna ikaa lelekaynitan olloppa lallaahe qapa oppaye hellaa shashshaka aharmoo dikota haka 1-5tin upninni rexee. waa qootayshotii dessa kollatte qara dessa xaa'eka dikowwaa akkamaysho mina'e ishootaa qoote.

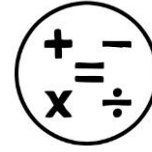
SANITA

- Hellaa adikota kolladan! dikowwa haka 1-10ti ca olkamma oorise ka dikacise.
- Dikowwa ishona akkisan akkama kee kama kidane kode. wee 5 ishoota ollin dike. atta akka haka 10ti qupiyyasso dikanne ishoota akkische. kama'ew akkama kolladane' dakada taakii qoyra akka dikotan sahadane akkische. akkama dikota paldumtanew annito ishoota laa'ishe.
- Akka dikota 1-10pa takka rexaadane hellaa akkische. (akkama hellaa parkopa caa mina'e rexaa hellaa demotii olliqara de'a nefoo l'ettanshan).*
- Warqata pappalda "adikoota fayya" qara qapo parkada daddashe. Akka hellaa dikotada mehadada caatin fayyaa ollitura parkan siranne ishoota capesse. ishoota'ew parka dikotaysho afayyaa mina co puusa ishoota fani (pahanee'dikotaysho afayyaa 3e' qorrirama 3,fiitaa 3 ,hikkaa 3, xaashen)
- Dikoota oppa oree ka kollishe haka 1-10 hellaa adikkata qara kirpase **soom soom** kinon dufeen.

WAAKODAMAA Dikoowwaa dikeeta

ETTA KODA	<i>In kuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	dikoota 1-10ti reexe
KISEETA	taqeeqa 15-20
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	pora paldumtan tika kapa titassa'e hellaa kayo
OLKAMA OORSHAA	Paayya'e hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	warqatta qussa qudaa hidden (a nama harminnon taakii adikotiyoo a paxartii hamissamite)
AKKISHA	Parpaccisnin caan

ETTANISSADDA

Dikowwaa ka dikatta

afaa

MATTE OORISHAA

- Kodose lekayttan kapa titassetta fannii. payya turane akkama hellaa waa attii dikatte fayya upnaden toyee. otoon nyuuqawa'n saaliniy amma iturandessa toyew.
- Hellaa parkayiti upna dikowwattin olikara xataa caca'adan. ademmo dikowwaa 10 qarropa della caa dikaa i'ettanshan, demoow weetakkan kasuu iniupnadan. semmalla hellosen weenupnini qudaa della qa'ado, akka fuura ishoota'en dakaanini.
- Adikoowwappa oorete mina'e juuttotan parka hellaa kara tooye. Ka mattoppa qapado axaamane akka dikoota oppa rakannan axaamee'w akka haka 1-10ti diknan. Tooyase xaaytin opa ayno'e akkamaa qarqaarsa daasso upnaado.

KOLLUMA

- Otoon parka dikkeeti taa'ima patta koddineyye dikoowwasso haka 1-5ti'ew kode.
- Parka palda taaki orra parka upnaa ikaa lallekaytanne co oppa lakki qoote . Ademo a haka 1-5ti dikoowwa ademow a haka 6-10ti dikoowwa. Ikka olloppan puppursaden.

SAANTA

- Dikoota haka 1-10ti hellaa ollin oppa oora. Nessa kuttissaan kidaa kollada ka qupiyaa dikaa
- Xollaasene haka 1-10ti siraa qaqapaa taqamado (taakii ati'iw harmishe haka kodose payyanoti) ka kifileeta kara qoote. Ka hellaa kidee dikoota takkan halaay qindase a dikootoppa lokkooti aana (keeritta ineeqi). Otoo dikoose kapa kayaneyye hellaa ollin takka kida. Taqeeqa shakkaya kodoose oppa' oore.
- Kahayta a **xanta xoolan olquda kakkaye** kahada. Otoo hellaa tulta olli' kakkattaneyye akka olli dikoota diddikane ishoota kode. Pahana'e mootta takka ikida'e afuri apila oori haka 1-4ti dikaa. Ikka torraa torreetan oli qara kayan. haka saateta kaynittoti a oppa o'oorin.

WAAKODAMAA Paleetino Peepna

ETTA KODA	In kuttana
WAAMALLA KODAMTTE	peepa ka koda shorokuma akkissa'e
KISEETAA	Taqeeqa 25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 25ti
PORA	pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	hellaa porra qorrima palladani kutiishe, hellaa kama de'e pookoreta qara aqaa'en(otoon ikittaye)
MEHADDA	warqata a ollopa qeqqepssame ,matta matta mina'e, qoyyonpuussota olin
AKKISHA	Parpaaccisnin caane

MATTE OORISHAA

- Kodoose hellaa qorriman piitan desa qaa'e qara paayynii, ka kama'ew akkama issii pattanii taqeeqa 10n kodanee koni, kakamma'ew kissetta ollopa oorisaan dufuni. harmissattan akka kiseetaa koda inpiraminin.
- Hellaa parkoppa caa takkaye pisantii oli upnata ini'ettanshan. akodditoma ahaka seti oli paata puusappayew caadan!
- Akka hellaa mina'e xarnewa qara kode, akkama qoota xelliyassoti desa weetakkan takkan a paxaraa torrane' ishoota kokonayishe ka ishoota puusse. otoni xaayikita olinkollaniniye akidenee "ankee akee malaa inxaasoonii "taakii "atii anama fayyaa dakkayssanno"- waa qoota hellaa pillatii dessa toyene pisa atorreen.

KOLLUMA

- Hellaa shashshaka a hasaaso xarneeta qara puissan sahaanini akka hassaso ishootaa puussito'e kaassado.
- Akkama hellaa piisa xaarneta akka deene tooyen. Sede kideeta xaarnewwaa lekaya harmissa taaki hellaa kukutta akka xaarnewwaan ishin qarqaarane

SAANTA

- Ahellaa koda'en kullininin turan ,maxxadasso warqata qeqepishe ka qara takka takka puusse. maxxadasso orrii fulaa warqata tura caadan.
- *oli surayissata ka oli ullifeesa atta akkaa otantaa parka kollumaa kodde hellaa lele. kakidee otoon oli qariqaarino ka naaluman oli ullifessininino olin kuttata iniettana.*
- Atta akkama parka aparkino kolluma mali co xassasaa ittanino ishoota kaassado? Helaa hellaa iapparri waa parkaysho akollumatin xassayshane kodenee icaanne.otoo ishoota waakodene dikanannee ishootaa puusse.(kidde nammay sakama waaneqaa alle shuula)
- Akkama hellaa waa a asapannane torrane takka takka kaassado.
- Akkama awta demo namaa waa paxariie'n asanini'e paxaarinnan hellaa lele.
- Warqata ollopa qeqeppishen aseew hellaa qara qoqoote.hellaa xarneeta amaxxayshooppa puusame qedata parpaacisnikito. akkama xarneewasso siraane' tupasaa ishootaa dishe. Ahellaa konan kelloo qorrima kifileeta kapan dessa kode akkaa torrasso puussadane'
- Taqeeqa 10 akoda kammayye ,hellaa qindase aqorrimoppo hale ka akka xaarneetaysho oli'daddashane kode. Otoon kiseeta caayye waa pappaxaraa apuusen a olin tooyen.

WAAKODAMAA l'ino dakaanni

ETTA KODA	In kuttana
WAAMALLA KODAMTTE	xasa, nyarahata, fuura olikara la'ayshe
KISEETAA	Taqeeqa 15-20
PALDUMTA PARKA	Haka helaa 15ti
PORA	pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	hellaa a qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	pahanna(axasame,puussame,awarriqattappa murramme) a orra weelelekaya ishoota dakaadenee- xasa,nyarahata,fuura
AKKISHA	Parpaccisnin caane

ETTANISSADDA

Dikatta sawwa

afaa

- MATTE OORISHAA**
- Akka hellaa qoota waa ishona dakananeti dessa lelane' kodose payyoota qara kassanninco. kapandessaw hellaa akkama qoota waa orraa pillati dakananeti dessa torrane'.sedde nefe a ishoota qootayshoti dessa intorinin malli akkama qoota waa nama dakaana lelekayaa kolladanne qarqaarii
 - Otoo taa'ima' qoota waa ishi dakananeti dessa mirronoye, xassan teyaddo ka akkamaa assew orra pilla kara dakayssado'e kode.
 - Kodose kodada apipilla oli pappaha. akata paxarii! hellaa o atta akkama waa nama dakanaa kollananeye.
- KOLLUMA**
- Otoo hellaa kidaddaa haaraya a waa nama dakananetyi dessa harmoo'en upininyii kiseeta teyaadooka oppa ishootaa orri.
 - Kokaan puussota quda kidaddaa waa nama dakannaaneti puuse, otoon hellaa qiqqime'e caa nefoyye, ishoota qara kasu kaasado

SAANTA

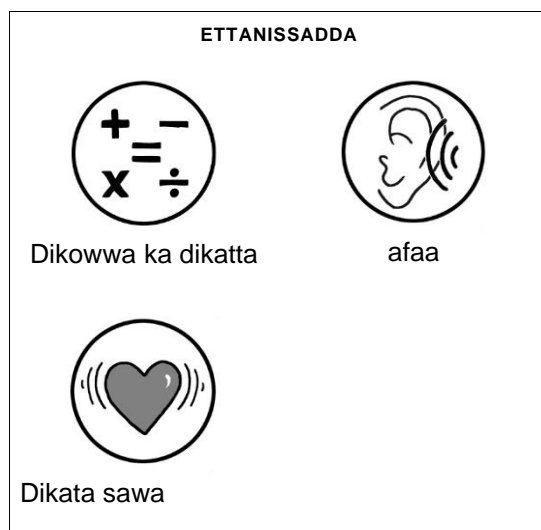
- *Akkama we lelekayaa nama dadakaan hellaa lele. kakidde: akkan wa eno dadakana lello kollatannen kuttana.*
- Hellaa'e siilleta nama xasoonotii akkiishe." xassaa" aka matte orsaadaneka fullopa akka silletopaye toynani mina olli toyaane kasaado.
- Oore "nyarahataa "furraa" "xassoota"
- Otoo kidaddosen oppa ooritto kammayye, hellaa akka siilleta oppa tooyan ka waa orroseti dakaade torrane'e kaassado. Qootayshoti desa akkaa waa ishoota dakaade lellelane kaassatta i'ettanissa, maaxoorii akkamma waa ishoota fuurinna akkan torrinin tooytaado.

WAAKODAMAA **kidadda qindadda**

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	kidaddaa qindaa taqqamattan mehadda ayshoppa akkama caan kollada
KISEETAA	Taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa qorrیمان kutiitta' kayo ka lakki lakki kodaccissa kayo,
HARMISSATA	parka 3-4tin kuttien
MEHADDA	pokoreeta ,biloketteta,kupayya shaka mattaa hellaa mina'e
AKKISHA	PARPAACISNINICAAN

MATTE OORISHAA • Hellaa demo kidadda qinda harmo sahanatta i'ettanshan. oppa oora kidaddaa qindaa ishoota kode ka kifleetaa karan dessa antan kidacciise.

KOLLUMA • Hellaa demoo kodaysho pokkorreta qaresa koda i'ettanhan, xawwadessaw otoon hellaa dipoota qapaa caan apiitandessaw kahaden.
• Parka akkata paldooppa hellaa parrasso olloppa cacaane lakki lakki kutiishe. asse kodese akkama hellaa pisa kodapa harkaa qapnadane qariqaarii.

SAANTA

- Hellaa aqorrیمان qaa'een.pokoreeta arootayshoppa xaye.kkidadda qinda kideta akkamaa kidaddaa qindaa oppa wecaan lellan lele.akkama hellaa taaki maxxanyawwaa pokoreeta qara qaa'ane kode.
- Hellaa kidee,"tooyaa"___pookoreeta qaree kutiie'.qaree kiddadaa qindaa lellito.isheta akkamaa wee___ ayshoppa caanee lelli.
- Hellaa lakki taakii takkan akka weetakkan pokkoreeta karan, qaran,turan,kamman..)caanan akka halanee' ajaje. qoota hellaa qorrیمان kutti'en malla weepisa akketa i'ettanshan. ta'ima takka ta'ima pokoreeta Kamman qa'ee nefo akka i'ettanhaa. semmalaa oorisha paxara kulli oorissata'e salta.
- Matta hellaa mina'e kuppayaa ka blokketeta qoqoote. Akkama kidadda qinda kolladanne' a porayshootii pupurshen ka kolladen.(attii kide blokketeta kuppayaa karaa kitaa ishoota ka karoopaw xaayen."kidewwee biloketteta kuppayaa kammanne kita ikka akkamose mineew xayyen.)
- parkadappa lakki lakki qoqoote. Ikka kifleetaa karan desa tuulitta olli'kakkatan qaa'en. Akkama pora kuppaya ka ablokketeta lelane. pahana'e kuppaya blokketeta qara caan. mootta pilla'ew ablokketeta kara xaywoow. orii hellaa atara taran xeen ka qindaa oppa kuppayaa caani torren.

WAAKODAMAA Dikoowwa olkamma'qanna

ETTA KODA	Inkuttanna
WAAMALLA KODAMTTE	Dikowwaa olkamma qanna haka 5ttati
KISEETAA	Taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo, Pora paldumtan hellaa qaa'taa masmaara ken kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	Kowaseta (Taakii Qoyra,Kurpana),Bilokeeteta
AKKISHA	Parpaccisnin caan

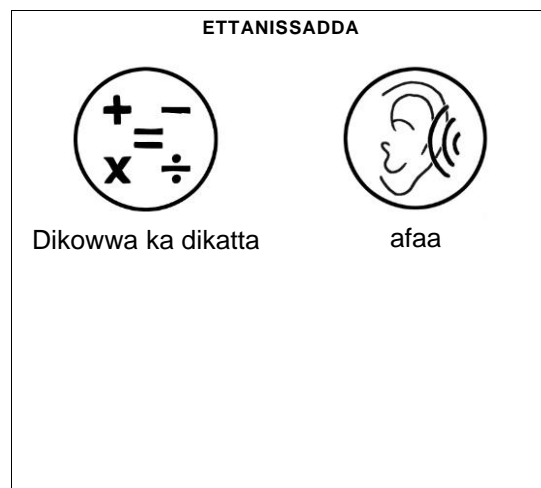
- MATTE OORISHAA**
- Pora diyyow co kodoose qaatissan ettansho. Pahana'e innaa masmaara paayyotaa qara ca kideeta "dikkoo paxaari" ataaki "ijaalatamen " kiine. Hellaa akkaa pora pattanne maa akka kidadda haaraya kolladane japesse.
 - Akka hellaa otoo kahanaanne nakayta ishoota dakannoo tooye.
- KOLLUMA**
- Otoo hellaa parkoppa caa dipoota qapaneyye taaki waa mallaa kahaytose in e'ttaninnin apila kasu qapaneyye, kahayta apila aparjumopa ishoota oorshe. Hellaa parka 3-4ti oppa qoote. bilokketteta 5ka qorrima 5 matta mattaysho mina'e daashe, bilokkettewwoosen kasu adikoota 1taa-5taa a olikamma qanna. hellaa akka bilokeeta takka takka qorrima kara xaayane' ishoota ajaaje.kamma'ew dikowwaa olikamma dena halaa. orrii parka adikowwa ahaliamee olikamma xaxashoo. otoonii kiseeta kittaye oppa o'ooro.
 - Parka a orra olloppa parran lalahen akkama hellaa qiqqimme ishoota sallito hellaa shashaaka kapandesa ookahananne toye. hellaa akka masmaaraysho mina'e olikamma o' oorisho, semmalla hellaa shashakka a fuulla turopa (1taa,2taa,3taa) kamma'ew hellaa qiqqime tultoppa(4taa,5taa).porossetin hellaa akka parasotin ka masmaarasotin olliminataa'e akekeerene.

SAANTA

- Hellaa qorriman kutiishe. Masmaara 5puusse.puussowossen hellaa olin dika, akkima dikowwaa olikamma denanetin pata olikamma orinan kolishe. akka dikowoosen olikamma kuttanan kollishe
- Hellaa akka keekamma kiddane ishoota kokonayshe. otoo olikamma qaqtissa saahadan kamma'e kara kara xaxashan ayno akkamaa 3taa taakii 5taa kodde kakasaado. olikamma qaqtina akka fadammito hellaa upnayshe.
- Kahayta hellaa olin kahada.
 1. Pora 5tii qooteka masmaaran qattishe.
 2. Aynoo akkama 1taa ,2taa,haka 5tati masmaroppa kode kasaado.hellaa pisa dikowwasso aolikamma qaqqana upnata ishoota fanii.(pahanna'e kuwaseta ,qoyra capara kasp...)masmaarayshoppa xaaye.
 3. Atta akka dikowwaa olikamma oora haleeto hellaa'upnayshe, otoon dikoowwosen axaayshootyiyi, helleseen anyera xeen otoon iqapaa ittaniishene.
 4. Otoon parka 3 qarropa caaye, akkama aqaroopella cati pora pilla harmisson dehammina. parka 2 aweetakkane hirro akkata ikokkokii,3saw qarropa ekopine.

WAAKODAMAA Qoraa Ikuttanni

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	waa heraa qoyropa ishin kuttana toyee
KISEETAA	Taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	xotta kobba takkan matta hellaa mina'e
AKKISHA	Parpaccisnin caan

MATTE OORISHAA

- qoota nakayta ka opisati desa otoo akka qoraa kuttanaan waakolladene hellaa akka torrane caapesse.
- akkama hellaa pisanta kahayta kuttuma qoyra xassan kahadan upnado!

KOLLUMA

- Otoo parka paldadeye, akka parka hellaa shakka kahayta kuttuma qoyra fayyaa hellaa atakkanne pisa kaytishanne taran xaxxashe otoon saateta kaynni.
- Otoon parka palidii ka hellaa ka paraa lelekaya qapaneye hellaa olimina caca lakki lakki kutiishe ika ollin orrisadden" toyee,asaapadoo,pepee" kasado taraa taraan .
- Hellaa lekayaniya rexe awa lelekayiniya qoota kahayta kuttuma qoyrati desa,daknaso adakintopanxaa qapani qupii qapnado. pahana'e ta'ima anta dipamo akka rooppa minaa'e kahata i'ettansha.

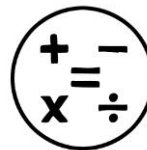
SAANTA

- Hellaa torrasene xaysho aqoota kuttuma ka kokonnatati desa torraddene matte oorish.
- Hellaa pisa xotta dashe ka maana akka koden kaassado. Carcaritan "toye.dikado,peppe"matte qapnado qoota xotatii dessa
 1. *tooye "maana toynii?" sedde atta pahata? Pahanadi atta pahani?*
 2. *dikaado:seene maana koddane kinnika dikannin ?*
 3. *oppa qawwaawe: qotooseti desa maana keqawaysha?*
- Hellaa demooti puuse. sede akka xotta koden hellaa lelle.akka xottosen dehan ka kuttadan ishoota lele. luukkawa dehaa ka kuttata'e waa fanaane ahellaa dikkanane kasado?
- Hellaa olli kahayta akka xotta kuttanan mina kahada. maxaanyata innaa takkan hale ikka akka ufanddita mina koddoo(quppiyaso akka rooppa mina aqaqapaden).innoseen akka rooppa mina qapadee akkama hellaa taakane kishanne kode.otoon ipsa qaptaye hellaa qara opayshe akkamaa atoota awdintto mina'e. otoon aqapnin innaa takkan akka atoota mina kodo'e kode. Takka akka rooppa mina'e takka akka atoota mina'e akoddo .hellaaw akka qoyra pisha ka atoota akkanoo mina'e akka kuttadane ishoota lele.

WAAKODAMAA **Kobbaa Disheeta**

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	waa xotta kuttuma parpaacisna toye.
KISEETAA	Taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	kobbaa takkan qaropa ka doqqeta kuppayyan (ahellaa piisa mina kayto qapatta i'ettanissan) kobbaw adehna koda ishoota faani.

ETTANISSADDA

Dikowwa ka dikatta

afaa

AKKISHA **Parpaccisnin caan**

MATTE OORISHAA

- Akkama hellaa pisa olli ullifessinan ka pora fayyaatin xotta/kobaa, pisha, doqeta olin konan toye.
- Kuttumaa saateta qenan hellaa lele ikka xasan murrin.

KOLLUMA

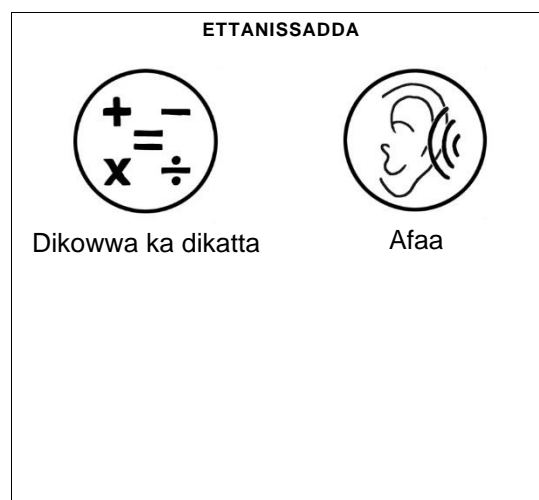
- Otoon parka paldumtan ca oppa qoote ikka koobaa dishen. akkama hellaa pisa kodoosee qara caan kara aane ka toye. hellaa shashshaka parko lallahan ka fayya kolladen.

SAANTA

- Atta akka qoyra kuttinan ka kokonanan kollumasene tarpe oppa mattee hellaa oorishe. (pahana'ee kahaytase ahelaanaa akka xotta kuttinan kahaden ishoota matte oorishe.) qoota xottati desa ishotta torre.
- Ama'ew, qinda kobbaa dishamananepa hellaan aanne, (kobba lelekayaa dishaa l'ettanissan). kuppayaa adoqeta qappa kara kobaa disha. maxaanyawa hellaa akka keqqarqaaranne kode.
- Otoo kobbaa dishamen kamma qulla atootooppa xaye. akka atoota damta koddite hellaa upnayshe.
- Xallaa...awwee...parri.. "hellaa olin kahaado. Kuttuma kobba atta akkama pahan akka hellaa antan upnaishane kokkonaishe. (pahana'e hellaa "xaalaye kobba kobaaw" ishoota shakumane caan." awwee kobba pishannen dishamen" qoota ka pishaa shakaya karoopa ikkisa kuli iettanshan .semalla parrii xottano deha i'ettanshan .kama'ew akka kuttanan akkisa ie'ttanshan .koddaddosen pisaa ikka lelekanita koda ie'ttanshane.

WAAKODAMAA Iskuwereta

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	iskureeta reexa
KISEETAA	taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	xaarneta 1 palda tiimaa aqara iskuwereeta kitto, qoraa 4 a olmina' cacca hellaa mina'e, iskuwerewwa 3-4 (saatineta, mataafa kap..)
AKKISHA	Parpaccisnin caan

MATTE OORISHAA	<ul style="list-style-type: none"> Hellaa demooti sede pahanadda reexa paayyota koda i'ettanissa. Hellaa demow pahanadda reaxaa sahattaa i'ettanshan. Semalla upnaa hellaa tooyaan naaluman ishoota kollishe.
KOLLUMA	<ul style="list-style-type: none"> parka paldatin ahellaa qiqqime ka pahanada reexaa sahatinni. Payyoota akkamaa pahanaddaa rexeetan xassonan toyee. otoon ikiniy warqata ika lekayta a iskuwereta ishoota qoote. akkamaa parkan iskuwerewwa pahanassootin ollopa kode ka akka akka caccaan ka pappahan kasu olli' torreen(pahana'e ishakki, ikuttii mina'desaw kitta kasp,...)

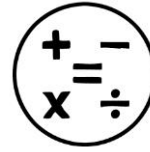
SAANTA

- Akkaman pahanaada qinda pisoppa akkata ettanino hellaa upnayshe.
- Xarnese aqara iskuwereta kitto qeede ka kidee sede iskuwereeta maana malla qinta 4 aolimina co ka kuuta 4 qaptay. iskuwereewwasene a ollopa pohete hellaa akkische.
- Qoyra lalamayta afuri hellaa qooteeta ka akka isquareta koonan ishoota' akkische
- Akkamaa kirpa iskuwereeta dawadane kode(mataafa kirpa tooye) otoo kinaana'e qinda afuri akkamaa akkishane kaassado. Otoo kinana'e kuuta afuri akkama kuutaddoosen akkishane kaassado
- Akka hellaa maskootetan xata tooyadane kode(taaki oytapa ishoota qeede) akka waa iskuwereeta pahaa lakoppandesa tooyane kode. Helaa iskuwereeta akeni lakki lakki qaa'ishe ka akka waa tooyene olli' torren.

WAAKODAMAA Qorrima

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	Qorrima rexa
KISEETAA	Taqeeqa 15-20
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	qorrima2(moonta pahaa ka puddayaysa),sipakkota takka matta hellaa mina'e wee 2-3 axoorota pappaha
AKKISHA	Parpacciscisnin caan
MATTE OORISHAA	<ul style="list-style-type: none"> Hella'e atta akka paata rerexxinan apaayyoota'e koddita.hellaa apila'ew turanew atta akka paata pahanassotin rerexxinan i'upnandan.akka upnassoti minna'e ka akka hennassoti mina'e ishootaa qudella kidee.
KOLLUMA	<ul style="list-style-type: none"> Hellaa dipoota qapaa kassu kodoseppa qapinanta i'ettanshan/ aishoota eyyeqa'enenew pora ishoota harmishe.

ETTANISSADDA

Dikowwa ka dikatta

Afata

Dikata sawwa

SAANTA

- Qorrimasene montaa papaha ka puppu dayaysa anharmine moontopa xaasha.ka kida ihinaree wossen qorrima maana malla konnewa takkan nefoo inqapaney.xoorasew ipuddayaysi,sedew moonta pahata kide ka hellaa xorrewossen akishe.
- Sede pisa kammaye xoorata atta akka pahatoo hellaa kakaassado.kawaa ishootaa qara pohote ishoota a'akishe.
- Hellaa'e sipakowa taakii watarrowa dashe ikka pite'e atta xoorata konnan sahaaden.
- Hellaa akka qorriman qaa'adane ka harka oltupa qaqappadane kaassado. Akka qorrima palddiinan ka shakkinan ishootaa kollishe."Sholloo tarpee"shoollo tarpaynaan harka nama takka noodde ishakaw anama isha akkama co nooddow. Akkima hellaa jarjartan qorrimose kapa oli nonoddinaan shollo tooye.
- Otoon kiseeta kittayye nama takka qorrima otantopopa hale ikka ildaa dippado. Lokkoti nama pilaa akka nessa dakkaytisho ka inna otantoppa caa ka ayshoppa desa nessaa akkamaa dakade lelo.

WAAKODAMAA Trankileeta

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	waa qepishaa sesa qapa olikara rerexxa
KISEETAA	Taqeeqa 15-20ti
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	tirankleeta tiima kutta, xoorrota tiima kutta iskuwereeta tiimaa kutta, possola apataan puusannaan 3
AKKISHA	parpaccisnin caan

MATTE OORISHAA	<ul style="list-style-type: none"> • Demoe, seedee paatada olikara rexa'a'e payyoota kodeta l'ettanisa, hellaa demmo'ew laa'ayta koda i'ettaanshan. Semalla heenna hellaa upnaado ka kollishe.
KOLLUMA	<ul style="list-style-type: none"> • Hellaa dipootaa qappa akka kutiite desa pahanaddossen rexane ishoota qarqaare • Akka hellaa dipota qapa pahanadda kutkutta upnaatta'e quda qaqqapaden ka olkara reexane kode.

SAANTA

- Qoreeta palda ka iskuwereta tiima montoppa xaashe. Kaassado ka kide pahanadoosen oli pappahanne?
- Tirankleeta tiimakaa kutta elaa xaashe. ka kidee pahanoseen trankleetaa kidammi qoota qeppisha 3 qapaan malla. kama'ew qindaddaadi aqaptaa 3 hellaa olin dikee.
- Iskuwereeta ka trankileeta ka xooreeta hellaa akkishe ka waaquda olipapaha didikaa (ishoota ittitimii ka qiniyya qaqqapan) xooreeta qinitan qaptoo.
- Hellaa'e matta matta minaa'e possola 3 ishoota qoote (qoyra taakii sibaakota) ka atta akka tirankleewa konan ishoota akkishe.
- Hellaa akka waa trankileeta pahaa lakaandesa tooyane kode. Helaa itrankileeta akkine? Otoon i'akkine amoottadasso olin torraaden. Hellaaw trankileeta pitaa kasu xa'issa i'ettanshan.

WAAKODAMAA Hittina

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	Dakinta qoyra ka atta akkama qoyra kuttanno tooya
KISEETAA	Taqeeqa 20-25
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta ka kahata kayo .
HARMISSATA	Hellaa aqorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	qoyra hittina oli,tinasha,okkota pisha olli,rika
AKKISHA	Parpaccisnin caan

MATTE OORISHAA	<ul style="list-style-type: none"> Akkama hellaa harmisso'e qoraa jaalanaan toye. Qoyra kuttisa saateta qeeniy akka duupatta ettanshane ishoota kokonnaishe
KOLLUMA	<ul style="list-style-type: none"> Otoon parka paldiyyi hellaa oppa qoote ikka kobbaa dishen .kara tittitaawan akkima hellaa piisa kodose oppa caan tooye. Otoon parka shashakatini kooni hellaa piisa akka aroota teyane kode.

SAANTA

- Miissa lakee qeede parka ka quda tooyo. Hittina ayshoppa akkama caan hellaa akkische. ka kide hittina qoyra waa ishin pishaa ikkinna” Aysha pishaa ikkinittan kide ka kaassado ka hellaa ollin waa hittina taqqamma ka haashsholla taqammaane toraada. Atta akka hellaa damtaysho daman ka pishaa ikkinanan olikapa qape. qoyrose ishoota tatarpische ikka hittina fayya quda tooyen. Ka kide waa tooytene lela i’ettansane?
- Hellaa’e tinnishsha akkische ka okkoota akkische. Akkama qoyrose kuttissa dikanto hellaa kaassado. maana kuttisaa’e akkama parpaacisnan hellaa kaassado(oorisha: atoota ka pisha waa kuttuma parpaacisna adeyyo ishoota kollisse matte ishoona oorshe). Tinnishsha akka hittina pishaa karropa katanno ka kuttano hellaa lele. Pora okkootaa afayya oppa xayama parpaacisniito hellaa qara kaassado akkamaa
 - Qinda atinasha a ilada qapo fadene.
 - Rika 4 sholootii tinasha karopa kullisha, akkama paka pisan kokonaddo'e kode
 - Kammata tinnashsha a ilida qapo okkota karopa kullisha ka rikkan moontopa kisha akkama pisanta pisha karopan hawlamine'e
 - okkootaa pisha kara emmaka akkama kammata tinasha qara pirane”
- Okkotta pishaa kara qaa'e ka tinniashaa kamaatadi qaran pire. otoo seede dikkiso kammaye hellaa ollin kahayata”hittina ”kahad a. masmaara lakki qinda qindesa qeede qoorrata kapandesa ka hella pora takkan qatishe. alaamaso akkima masmaroose ollin xorrasse kapa anann akka masmaara pilla kara sookan. o hellaa masmmaradosen ollin fayya annan demo takkaye hellaa ottanttoppa ca qara kehatta i’ettanshan. otoon ikkehadden orii a “hittina desaden” koori epew kokonnaden. otoon hellaa apilla akehadee cayye a assaew poroseepew hittina kodadeen ka qaden .kahaytose oppa o’ooraa

WAAKODAMAA A olipappaha ka a olin pappahanin

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	Olpappahana ka olipappahanatta diissata reexe
KISEETAA	Taqeeqa 15-20
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiittaka parka 4 kayo,
HARMISSATA	parka 3-4ti qaa'en
MEHADDA	pahanadda pappalda ka qalimewwa lallekaatin ca
AKKISHA	PARPAACISNINICAAN

ETTANISSADDA

Dikowwa ka dikatta

afaa

Dikatta sawwaa

- MATTE OORISHAA**
- Demo pahanada kollataysho apayyoota koda i'ettanishan.ademow turannew upnata nefoo ie'ttanshan semmalla hellaa akka upnasso mina'ea saantan iskaropa qapado.
 - too olipappahna ka olkama pursama akkintoye awta pisa xosoodo,waa akka hellaa tamaqane taakii xawaysadane kona inakkishan.
 - akkama hellaa otoo kahannane oli ulifesinan toye.

- KOLLUMA**
- hellaa xaaweww hellaa dipoota dakinta qapaa akka pahanasene palda qappadane ka ishin harmo matte oorisaddane kode.
 - hellaa dipootaa qapa kahayse oppa qapnaata kuli ettanshan.pahana a ummen akutiitayew caanney.taakii dipotta daknita nefo teyyantaww dishey oraa olkara qooniinkitto.
 - paldan pahanada uuma. Pahanosenn umamee parka shakayta olin ishin kahada,parka takka ashaka fulaa turoopa hale,pahanaa takkan hale parkosse ka orii pahanossen kodo,kodayshoo peepe ka parka pilla nefow aseww kokode.

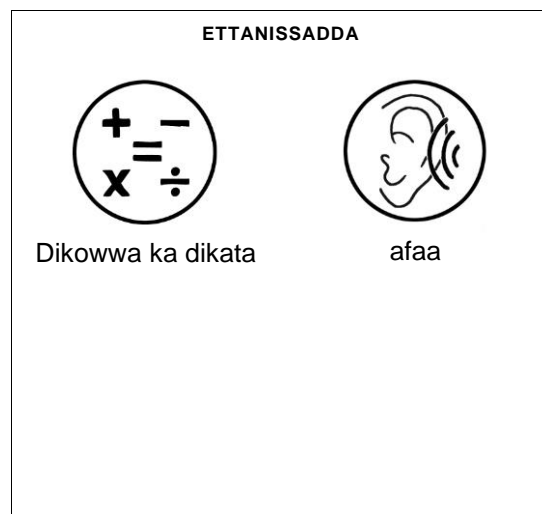
SAANTA

- otanta qorrima kara trankleeta lakki ka iskuwereeta takka xayye. axamoonnee atta akka olinpapahaanini kasaado?helaa hellaa pisa pahanadosen mikitaa rexee.
- haka 3ti oppa pahanada lelekaniyyan ore.(parka pahanada3 ,lakki olipapahakaka takka aolinpapahaanini)
- apahanadosen mina'e inoew aseenn olipapahana ka olinpapahanini. hellaa lakkii axooteta ikaa lakkii qapto qatishe.ka akka pisanta xottewaa qapanee ufii xootewaaso pahanaa lelekaya akkama qapanee ishootaa lelei,
- akkama pahanada rexaane kaassado ollipapahana ka wa olinpapahaninti oppa o'oree seede nefoo koda moottuman konan dishe aoli miirananne kiddamme.
- pahanada ummeta "hellaa ollin kahada hellaa parka afurii oppa qoote. Otoo pahana haleetoye akka dakintayshootin pahaanasoone umaa ekkayshanee ishoota lele.(pahana'e otoo kito trankletaa,ishoota xaata kidaka helaa seseea kodaka pitaqara'e pahanossen akkissa ee'ttanshan).hellaa akkama pahana umaa harmoo kolladane kode.

WAAKODAMAA **kuyyawwa torpaa**

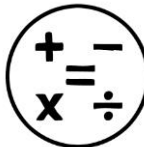

ETTA KODA	<i>Inkuttanna</i>
WAAMALLA KODAMTTE	kuyyawwa torpappa matte oorisatta
KISEETAA	Taqeeqa 15-20
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo,
HARMISSATA	Hellaa a qorrima paldan qa'ishen
MEHADDA	Warqata aqara Kuyyaawa torpa puussamen
AKKISHA	PARPAACISNINICAAN

MATTE OORISHAA	<ul style="list-style-type: none"> Hellaa demo kuyyawwa atorpappa inupnanadane koddita. demmow akata kolladane koddinta.akkama hellaa upa saantan hellaan upniniti upnayshane naalluman lele.
KOLLUMA	<ul style="list-style-type: none"> Otoon hellaa parka kara lekaya kuyyaawa.torpa upaye koda kuyyawwa upnaata warqatapa puuse. olopa oorisaan kuyyaawa haka 5-6 kode. parka pora 5-6ti qoote ikka kirpa kuyyawwa torpa dawen. Otoon parka kuttiyye oppa ooraan ishoota harmishe ka parka nama 7 qapo masmaaran qaatishe. Kuyyaata apaayyota hale ka masmaara paayyota oppa nama hale ikka warqatose qeedo. Innosenew kuyyaata akamma qato halow haka kuyyaata 7ta qara kaynitto'e kammaw caada.

SAANTA

- *kuyyawwa piisa akkama maxx qaqqaan hellaa lele. Akkama kuyyaawwa ollopa annaan ka torpaa uumman ishoota lelew. Hela awwee aysha kidammi?*
- *kuyyawwa torpappa caa akka kiseeta ekkannan ishoota lele. Ka kidee kiseeta ipuppursammi ka tarpini akkama dakintinno kuttannitto mina'e.*
- *Atta akka kuttumaa dakinta ekkaysannan kaassado?tta akkama kuttuma qoyra ekkannan kaassado?kuyyawwa torpapa caa akkan kiseeta annito ekkayssanno ino qarqaarii.*
- kirpa kuyyawwa torpapa daweeta hellaa sahatishе.(qarqaarsaa semma toye)
- warqata qara'e kuyyawwa torpapa caa puusse ikka takkan maxanyaawa 7 dadashe.kirpaa kuyyawwa torpapa oppa ooran dawa. Maxanyata akka otoo kirpa dawamooye kuyyawwa qeqedadenen aakishen.
- Kokkama mintafetoppa pasane kode.hellaa qorriman qaatishe ka kuyyawwa torpapa caa ollin dawsise.
- Ootooni kiseta kitaye,hellaa torpapa kuyyata axamoo akkama caalanan kaassado.maana'e akkama caalanan olii?

WAAKODAMAA Qupeeta Harmoota

ETTA KODA	Inkuttanna	ETTANISSADDA	
WAAMALLA KODAMTTE	Duuppata ka ollinkoda kollada		
KISEETAA	Taqeeqa 20-25ti	Dikowwa ka dikatta	Afata
PALDUMTA PARKA	Haka hellaa 20ti		Dikata sawwa
PORA	Pora paldumtan hellaa kutiitta kayo, Pora paldumtan parka hellaa 3-4		
HARMISSATA	Hellaa qorrima paldatin qaa'ishen		
MEHADDA	Mehaddaa quppetaa (bloketteta, qora, dakada, aykittakoke, manka, puttullada kap...)		
AKKISHA	Parpaccisnin caan		

MATTE OORISHAA

- Karaa kutta kodaddosen parka shashshakayttane kodami. parka demo pitaandesa, demow pokoreeta qaran desa demow pora ishaa aktopandesa koda ie'ttanshan
- Kodose wamalla kodame akka parkanan kona ishoo xelitaa qarqaaran upnasa'e. akkama hellaa pisa naaluman ka oli qarqaaran ka duupata saahanan fayyaa toye.
- Akkama hellaa saaleta dakaanno toyte. qupeeta akka xayshoo minandela qupatta akkamaa ahellaa pilla oppan lahannin.
- Akkama duupata kolladane hellaa caapesse. otoon ifuuri akaa shoooloo koda pilla kodane kokkonayshe.

KOLLUMA

- Parka lele ka qarqaarsaa lelekayaa kodoosepa fadaa. Parkadaa akkamaa matte oorsattayshoo ka upnassoo mina kode. Sede kideese nefo akkama hellaa ika lelekaytan caa qarqaara ka qudela caattaa ettanisso malla.

SAANTA

- Awwe akkama ollin akka parka minaa'e kodan hellaa lele. maana'e akkama kodino an ollinkonnino paxarinnaishaan hellaa kaassado. (oorshaa shollo upntta, moottada dakaysatta, naalumaa, oli dehama qoottatta..)
- Akka hella mehadda oli pappaha a ishoota oltura parpaccisna at ika kuttatin hiknaane. Kidee parkayshinan tikaa kutta a'ettaninnittan qupa i'ettannissan. Matte oorsada olln kodda koda ka moottayshin kara duupada. nama parkopa co pisa aqarqaro. sede toy kodda paxaraa.
- Hellaa parka 3-4ti oppa qoote ka kidee amma toye mehadda ishin qupitanen ishina' qoota otoon mehadda daashoyye hakaan anti ishina lelo mali naman qappanin. Koda paayya turan, harkayshin ollopa qapada ka tooya. Wee 15 hellaa daashe ikka qupeeta qupen. Akka jarjarshan taqeeqa 5 turan ishoota' lele. Otoo hellaa tikkaasso qupadan kammayye akamma qorriman poraaysho oppa ooranne lele. Kifleeta piisa aqupewwosen tooyto ka akkama nama axaadi minaa'e paxaaranayshe ka qupe oppa' qawwawa.